

טבת התשס"ח

בס"ד

הקדשותיו של משה לפרשת ורא

1. שמות ו'

אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, שלחני אליכם; זה שמי לעלם, וזה זכרי לדר דר.

3. שמות ב'

"ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה.

וישמע אלהים את נאקתם

ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב.

וירא אלהים את בני ישראל

וידע אלהים"

4. הסיפורים על משה לפני ההקדשה

1. "ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו".

2. "ויצא ביום השני וירא שני אנשים עברים נצים"

3. "ולכהן מדין שבע בנות: ותבאנה ותדלנה ותמלאנה את הרהטים להשקות צאן אביהן. ויבאו הרעים ויגרשו ויקם משה ויושען וישק את צאנם. ותבאנה אל רעואל אביהן ... וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן".

5. מכילתא יתרו פרשה א'

בשעה שאמר משה ליתרו: "תן לי צפורה בתך לאשה", אמר לו יתרו: "קבל עליך דבר זה שאומר לך – ואני נותנה לך לאשה!" אמר לו: "מהו?" אמר לו: "בן שיהיה לך תחילה, יהיה לעבודה זרה, - מכאן ואילך לשם שמים". וקבל עליו. אמר לו: "השבע לי". וישבע לו. שנאמר (בי"א) "ויאל משה ואין אלה" אלא שבעה. שנאמר (שמות א' י"ד) "ויואל שאל את העם לאמר..." לפיכך הקדים המלאך להרוג את משה, מיד "ותקח צפורה צור ותכרת את ערלת בנה... וירף ממנו".

6. בעל הטורים:

יתרו היה כומר לע"ז וכשנשא משה בתו, הוצרך משה לידור לו, שכן הראשון שילד יהיה כומר לע"ז, וכונתו, שידע שיחזיר חמיו למוטב כמו שעשה – שהרי נתגייר. מכל מקום נענש; שכן בנו נעשה כומר לע"ז, שנאמר (שופטים י"ח ל') "ויקימו להם בני דן את הפסל ויהונתן בן גרשם בן מנשה הוא ובניו היו כהנים לשבט הדני עד יום גלות הארץ". (ועיין רש"י שם!) ודרשו חז"ל "בן משה (= ולא בן מנשה) היה אלא שתולין הקלקלה במקולקל".

7. שמות ד'

(כ) ויקח משה את אשתו ואת בניו ויכרעם על הקמר וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלהים בידו: (כא) ויאמר יהוה אל משה בלקחך לשוב מצרימה ראה כל המפתים אשר שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את לבו ולא ישלח את העם: (כב) ואמרת אל פרעה כה אמר יהוה בני בכרי ישראל: (כג) ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את בני בכרך: (כד) ויהי בדרך במלון ויפגשו יהוה ויבקש המיתו: (כה) ותקח צפורה צור ותכרת את ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי

א ויאמר יהוה, אל-משה, עתה תראה, אשר אעשה לפרעה: כי ביד חזקה, ישלחם, וביד חזקה, יגרשם מארצו. {ס} ב וידבר אלהים, אל-משה; ויאמר אליו, אני יהוה. ג וארא, אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב--באל שדי; ושמי יהוה, לא נודעתי להם. ד וגם הקמתי את-בריתי אתם, לתת להם את-ארץ כנען--את ארץ מגריתם, אשר-גרו בה. ה וגם אני שמעתי, את-נאקת בני ישראל, אשר מצרים, מעבדים אתם; ואזכר, את-בריתי. ו לכן אמר לבני-ישראל, אני יהוה, והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים, והצלתי אתכם מעבדתם; ונאלתי אתכם בזרוע נטויה, ובשפטים גדלים. ז ולקחתי אתכם לי לעם, והייתי לכם לאלהים; וידעתם, כי אני יהוה אלהיכם, המוציא אתכם, מתחת סבלות מצרים. ח והבאתי אתכם, אל-הארץ, אשר נשאתי את-ידי, לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב; ונתת אתה לכם מורשה, אני יהוה. ט וידבר משה בן, אל-בני ישראל; ולא שמעו, אל-משה, מקצר רוח, ומעבדה קשה. {פ} י וידבר יהוה, אל-משה לאמר. יא בא דבר, אל-פרעה מלך מצרים; וישלח את-בני-ישראל, מארצו. יב וידבר משה, לפני יהוה לאמר: הן בני-ישראל, לא-שמעו אלי, ואיך ישמעני פרעה, ואני ערל שפתיים. {פ} יג וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן, ויצום אל-בני ישראל, ואל-פרעה מלך מצרים--הוציא את-בני-ישראל, מארץ מצרים. {ס}

2. שמות ג' – מעמד הסנה

ו ויאמר, אנכי אלהי אביך, אלהי אברהם אלהי יצחק, ואלהי יעקב; ונסתר משה, פניו, כי ראה, מהביט אל-האֱלֹהִים. ז ויאמר יהוה, ראה ראיתי את-עני עמי אשר במצרים; ואת-צעקתם שמעתי מפני נגשיו, כי ידעתי את-מכאביו. ח וארד להצילו מיד מצרים, ולהעלתו מן-הארץ ההוא, אל-ארץ טובה ורחבה, אל-ארץ זבת חלב ודבש--אל-מקום הפנעני, והחתי, והאמרי והפרזי, והחוי והיבויסי. ט ועתה, הנה צעקת בני-ישראל בָּאָה אלי; וגם-ראיתי, את-הלחץ, אשר מצרים, לחצים אתם. י ועתה לכה, ואשלחך אל-פרעה; והוצא את-עמי בני-ישראל, ממצרים. יא ויאמר משה, אל-האֱלֹהִים, מי אנכי, כי אלך אל-פרעה; וכי אוציא את-בני ישראל, ממצרים. יב ויאמר, כי-אֲהִיָּה עִמָּךְ, וְזָה-לְךָ הָאוֹת, כִּי אֲנִי שְׁלַחְתִּיךָ: בְּהוֹצִיָּךְ אֶת-הָעָם, מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת-הָאֱלֹהִים, עַל הַהָר הַזֶּה. יג ויאמר משה אל-האֱלֹהִים, הנה אנכי בא אל-בני ישראל, ואמרת להם, אלהי אבותיכם שלחני אליכם; ואמרו לי מה-שמו, מה אמר אלהים. יד ויאמר אלהים אל-משה, אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה; ויאמר, כה תאמר לבני ישראל, אֲהִיָּה, שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם. טו ויאמר עוד אלהים אל-משה, כה-תאמר אל-בני ישראל, יהוה אלהי אבותיכם אֲהִי

חתן דמים אתה לי: (כו) וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת: **8. שמות ה'**

(א) ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר יהוה אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר: (ב) ויאמר פרעה מי יהנה אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את יהוה וגם את ישראל לא אשלח: (ג) ויאמרו אלהי העברים נקרא עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו פן יפגענו בדבר או בחרב: (ד) ויאמר אלהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו לכו לסבלתיכם: (ה) ויאמר פרעה הן רבים עתה עם הארץ והשבבתם אתם מסבלתם: (ו) ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם ואת שטריו לאמר: (ז) לא תאספון לתת תבן לעם ללבן חלבנים פתמול שלשים הם ילכו וקששו להם תבן...

(יז) ויכו שטריו בני ישראל אשר שמו עליהם נגשי פרעה לאמר מדוע לא כלייתם חקכם ללבן פתמול שלשים גם תמול גם היום: (טו) ויבאו שטריו בני ישראל ויצעקו אל פרעה לאמר למה תעשה כה לעבדיך: (טז) תבן אין נתן לעבדיך ולבנים אמרים לנו עשו והנה עבדיך מכים וחסאת עמך: (יז) ויאמר נרפים אתם נרפים על פן אתם אמרים נלכה נזבחה ליהוה: (יח) ועתה לכו עבדו ותבן לא ינתן לכם ותכו לבנים תתנו: (יט) ויראו שטריו בני ישראל אתם ברע לאמר לא תגרעו מלבניכם דבר יום ביומו: (כ) ויפגעו את משה ואת אהרן נצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה: (כא) ויאמרו אלהם ירא יהוה עליכם וישפט אשר הבאשבתם את ריחוני בעיני פרעה ובעיני עבדי לתת חרב בידם להרגנו:

9. השוואה בין תגובת השוטרים לתגובת "העבריי"

העברי המכה:	שוטרי בני ישראל:
ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו להרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי	ויאמרו אליהם ירא ה' עליכם וישפט... לתת חרב בידם להרגנו

10. שמות ה'

(כב) וישב משה אל יהוה ויאמר אדני למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתיני: (כג) ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך:

11. שמות ג'

(יט) ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד חזקה: (כ) ושלחתי את ידי והפיתי את מצרים בכל נפלאתי אשר אעשה בקרבך ואחרי כן ישלח אתכם:

12. רש"י על שמות פרק ה פסוק כב

(כב) וישב משה - אל המקום שהיה מדבר עמו שם:

13. שמות פרק ג' - שיטת נחמה ליבוביץ

ב ונדבר אלהים, אל-משה; ויאמר אליו, **אני יהוה.**

ג וארא, אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב--באל שדי; ושמי **יהוה**, לא נודעתי להם.

ד וגם הקמתי את-בריתי אתם, לתת להם את-ארץ כנען-את-ארץ מגריהם, אשר-גרו בה.

ה וגם אני שמעתי, את-נאקת בני ישראל, אשר מצרים, מעבדים אתם; ונאזכר, את-בריתי.

ו לכן אמר לבני-ישראל, **אני יהוה**, והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים, והצלתי אתכם מעבדתם;

ונאלתי אתכם בזרוע נטויה, ובשפטים גדלים.

ז ולקחתי אתכם לי לעם, והייתי לכם לאלהים; וידעתם, כי **אני יהוה** אלהיכם, המוציא אתכם, מתחת סבלות מצרים.

ח והבאתי אתכם, אל-הארץ, אשר נשאתי את-ידי,

לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב; ונתתי אתה לכם מורשה,

אני יהוה.

14. בראשית ט"ו - ברית בין הבתרים

ז ויאמר, אליו: **אני יהוה**, אשר הוצאתיך מאור כשדים--לתת לך את-הארץ הזאת, לרשתה. **ח** ויאמר: **אדני יהוה**, במה אדע כי איךשנה. **ט** ויאמר אליו, קחה לי עגלה משלשת, ועז משלשת, ואיל משלש; ותר, וגוזל. **י** ויסקח-לו את-כל-אלה, ויבחר אתם בתנך, ויתן איש-בתרו, לקראת רעהו; ואת-הצפר, לא בחר. **יא** ויכרד העיט, על-הפגרים; וישב אתם, אברהם. **יב** ויהי השמש לבוא, ותרדמה נפלה על-אברהם; והנה אימה חשכה גדלה, נפלת עליו. **יג** ויאמר לאברהם, ידע תדע כי-גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדים, וענו אתם--ארבע מאות, שנה. **יד** וגם את-הגוי אשר יעבדו, דן אנכי; ואחרי-כן יצאו, ברכש גדול. **טו** ואתה תבוא אל-עבתיך, בשלום: תקבר, בשיבה טובה. **טז** **ודור רביעי** ישבו הנח: כי לא-שלם עון האמרי, עד-הנה. **יז** ויהי השמש באה, ועלטה היה; והנה תנור עשן, ולפיד אש, אשר עבר, בין הגזרים האלה. **יח** ביום ההוא, כרת יהוה את-אברהם--ברית לאמר: לזרעך, נתתי את-הארץ הזאת, מנהר מצרים, עד-הנהר הגדל נהר-פרת.

15. בראשית י"ח - צווי המילה

א ויהי אברהם, בן-תשעים שנה ותשע שנים; וירא יהוה אל-אברהם, ויאמר אליו אני-אל שדי--התהלך לפני, והיה תמים. **ב** ואתנה בריתי, ביני ובינך; וארבה אותך, במאד מאד. **ג** ויפל אברהם, על-פניו; וידבר אתו אלהים, לאמר. **ד** אני, הנה בריתי אתך; והיית, לאב המון גוים. **ה** ולא-יקרא עוד את-שמך, אברהם; והיה שמך אברהם, כי אב-המון גוים נתתיך. **ו** והפרתי אתך במאד מאד, ונתתיך לגוים; ומלכים, ממך יצאו. **ז** והקמתי את-בריתי ביני ובינך, ובין זרעך אחרית לדרתם--לברית עולם: להיות לך לאלהים, ולזרעך אחרית. **ח** ונתתי לך ולזרעך אחרית את-ארץ מגריך, את כל-ארץ כנען, לאחזת, עולם; והייתי להם, לאלהים. **ט** ויאמר אלהים אל-אברהם, ואתה את-בריתי תשמר--אתה וזרעך אחרית, לדרתם. **י** זאת בריתי אשר תשמרו, ביני ובינכם, ובין זרעך, אחרית: המול לכם, כל-זכר. **יא** וימלתם, את בשר ערלתכם; והיה לאות ברית, ביני ובינכם... **יד** וערל זכר, אשר לא-ימול את-בשר ערלתו--ונכרתה הנפש ההוא, מעמיה: את-בריתי הפר. **יח** ויאמר אברהם, אל-האלהים: לו ישמעאל, יהיה לפניך. **יט** ויאמר אלהים, אבל שרה אשתך ילדת לך בן, וקראת את-שמו, יצחק; והקמתי את-בריתי אתו לברית עולם, לזרעו אחריו. **כב** ויכל, לדבר אתו; ויעל אלהים, מעל אברהם.

16. שמות ד'

כט וילך משה, ואהרן; ויאספו, את-כל-זקני בני ישראל. **ל** וידבר אהרן--את כל-הדברים, אשר-דבר יהוה אל-משה; ויעש האות, לעיני העם. **לא** ויאמון, העם; וישמעו כי-פקד יהוה את-בני ישראל, וכי ראה את-עגנים, ויסקדו, וישתחוו.

פרק ה': א ואחר, באו משה ואהרן, ויאמרו, אל-פרעה: כה-אמר יהוה, אלהי ישראל, שלח את-עמי, ויחגו לי במדבר.

17. רש"י

ואחר באו משה ואהרן וגו' - **אבל הזקנים שנשמו אחד אחד מאחר משה ואהרן עד שנשמו כולם קודם שהגיעו לפלטיין לפי שיראו ללכת** (ש"ר) ובסיני נפרע להם ונגש משה לבדו אל ה' והם לא יגשו החזירים לאחוריהם